

Ewa Twarowska, Jerzy Gąsowski

Winnica, gm. Połaniec, woj.
tarnobrzeskie. Stanowiska 1 i 2

Informator Archeologiczny : badania 10, 247-248

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w nawarstwieniach tych nie stwierdzono zabytków młodszych od średniowiecza pozwala przypuszczać, że budowa tego obiektu mogła mieć miejsce w średniowieczu, nie wykluczając jednak możliwości jej późniejszego datowania. Chronologię tą potwierdzają w pewnym stopniu materiały stwierdzone w wypełnisku /zasypisku/ obudowy, reprezentowane głównie przez ceramikę wykonaną na kole garncarskim, którą orientacyjnie datować można od schyłku wczesnego średniowiecza /XIII w./ do końca okresu średniowiecznego /XV w./. Z tego czasu zapewne pochodzą także pozostałe przedmioty odkryte wewnątrz obudowy a mianowicie kawałki lin z łyka lipowego, fragment łopaty drewnianej, kosza wiklinowego, kliny drewniane, style drewniane, kawałek okucia żelaznego, gotycka cegła palcówka z zaprawą wapienną oraz ozdobna zawiasa /?/ ze złotej blaszki osadzonej na wkładce ołowianej, ornamentowana z jednej strony stylizowaną płcionką.

Pobieżny przegląd inwentarza zabytkowego nie pozwala na definitywne określenie jego funkcji. Rozmiary całej konstrukcji oraz technika i solidność wykonania sugerują, że nie jest to studnia, ale raczej obudowa jakiegoś obiektu górniczego /szybu/.

Badania będą kontynuowane.

WINNICA, gm. Połaniec
woj. tarnobrzeskie
Stanowiska 1 i 2

Uniwersytet Warszawski
Katedra Archeologii
Pradziejowej i Wczesno-
średniowiecznej

Badania prowadziła mgr Ewa Twarowska, konsultacja doc. dr hab. Jerzy Gąsowski. Finansowały Zakłady Energetyczne Okręgu Wschodniego.- Elektrownia "Połaniec". Czwarty sezon badań. Grodzisko i osada przygodowa - okres wczesnośredniowieczny /X-XII, XII-XIII w./.

Stanowisko 1.

Grodzisko położone przy ujściu rzeki Czarnej do Wisły, na kępie wznoszącej się ponad teren zalewowy obu rzek. Zniszczone w latach 30-tych przy budowie wału przeciwpowodziowego, który przeciął grodzisko w północnej części ze wschodu na zachód.

Celem badań było: 1/ interpretacja pozostałości umocnień grodu od strony południowo-zachodniej; 2/ ustalenie warunków morfologiczno-hydrologicznych, w jakich powstał gród.

Założono ciąg wykopów /7/ o przebiegu z południowego-zachodu na północny-wschód na powierzchni 3 arów. Głębokość wykopów sięgała od 1 do 3 m. Wykopami objęto: majdan w jego partii przywałowej, umocnienia grodu, starorzecze, spełniające rolę fosy.

W wyniku badań ustalono, że gród był posadowiony na kępie zbudowanej z piaszczysto-iglastej mady rzecznej w meandrze rzeki Czarnej, który zamknięto od strony południowo-wschodniej fosą. Warunki hydrologiczne uległy zmianie w XV wieku, kiedy to rzeka zmieniła koryto i przesunęła swe ujście na południe od grodziska.

Przekop przez dolne partie wału pozwolił stwierdzić jego dwufazowość. Z I fazy zachowały się słabo czytelne ślady dolnych partii konstrukcji izbicznej i bermy. Z fazy II zachowała się na zboczu opadającym do rzeki i u podnóża wału na majdanie grodziska warstwa przepalanej gliny, spalenizny, węgli drzewnych i kamieni świadcząca o pożarze.

Wykop na majdanie grodziska potwierdził dwufazowość grodu. Z fazą I, datowaną sprzączką lirowatą i ceramiką na XI-XII wiek, wiążąc można jamy 1-3 /postupowa i dwie o nieokreślonej funkcji/ oraz grób szkieletowy mężczyzny bez lewej ręki z uszkodzoną czaszką. Z fazą II, datowaną na podstawie ceramiki na XII - początek XIII wieku wiążąc należy jamę 4 i znajdujące się w jej pobliżu palenisko. W ich obrębie znaleziono liczne zabytki metalowe i brytki żuźla.

Stanowisko 2.

Osada przyrodowa zajmuje kępę ponadzalewową na wschód od grodziska. Założono 1 wykop o powierzchni 0,5 ara na północny-wschód od grodziska. Założono 1 wykop o powierzchni 0,5 ara na północny-wschód od konstrukcji mostowej I fazy. W tej części stanowiska, zajmującej skłon kępy, stwierdzono jedynie ślady II fazy osadniczej wskazujące na to, że osada II fazy uległa spaleni. Warstwa kulturowa o miąższości około 20 cm występowała w postaci spalenizny przemieszanej z brunatnym ilkiem. Odkryto piec chlebowy kopułkowany umieszczony w pomieszczeniu o konstrukcji plecionkowej. II faza osady odpowiada chronologicznie II fazie grodziska.

Badania będą kontynuowane.

WOLIN
woj. szczecińskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej Zakład Arche-
ologii Nadodrza
Pracownia Archeologicz-
na w Wolinie

Badania prowadzili dr Władysław Filipowiak i mgr Jerzy Wojtasik. Finansował IHKM PAN. Piąty sezon